

הרציונאל

בבואנו לעסוק במושג הנעלה "אהבת ישראל" צריכים לנו לקשר עם עולמו ושגרת חייו של התלמיד שכן בדרך זו יפנים התלמיד כי גם לו יש חלק במצווה וכי יש בידו באמצעות מעשיו להשפיע טובה ואהבה. בשיעור זה נתייחס לשני מעגלים הסובבים את התלמיד: הבית והכיתה. הבית: הדינאמיקה בבית סביב האחים וההורים יוצרת לא פעם, אצל התלמיד התנהגות אגוצנטרית. ישנו קושי לוותר, קושי להושיט עזרה וקושי להימנע ממחלוקות ומריבות. הכיתה: ההתנהלות החברתית בכיתה דורשת מאתנו המורים התייחסות חינוכית ומעורבות מרובה. מריבות, עלבונות, השחתת ציוד אישי וכדומה הם דבר שבשגרה. לעתים מתרחש אירוע קיצוני, לדוגמה: הטלת חרס על אחד התלמידים, דבר המצריך התייחסות מיוחדת. בשיעור זה יפנימו התלמידים כי בהתנהגות ראויה כלפי בני המשפחה והחברים, הם מקיימים מצוות אהבת ישראל מתוך הבנה שכולנו בני עם אחד, כיתה אחת ומשפחה אחת.

המטרות

- התלמידים יתמודדו עם אתגרים שונים בכיתה ובמשפחה לקיום מצוות "אהבת ישראל".
- התלמידים יבינו כי התנהגות שאינה אהבת ישראל פוגעת גם בכלל כמו בפרט.

מבנה השיעור

- פתיחה: גלגלי שיניים (מליאה)
- שלב א': החרס (מליאה)
- שלב ב': אהבת ישראל במשפחה (עבודה יחידנית)
- סיכום: כולנו מחוברים (מליאה)

ההכנות הנדרשות

- יש להביא משחק העובד על עקרון גלגלי שיניים / יש לצלם תמונת גלגלי שיניים (נספח 1).
- יש להכין תמונה: "אהבת ישראל במשפחה" (נספח 2).
- יש לצלם דף: "אני ומשפחתי" (נספח 3) כמספר תלמידי הכיתה.
- יש לצלם ולגזור גלגלי שיניים (נספח 4) כמספר תלמידי הכיתה.
- יש להכין רצועת בריסטול לכתובת כרזה.

מהלך השיעור

פתיחה: גלגלי השיניים (מליאה)

- נביא לכיתה משחק הבנוי על עקרון גלגלי השיניים כמו בתמונה / נציג תמונת גלגלי שיניים (נספח 1).
- נשאל: כיצד סיבוב של גלגל אחד גורם לתנועה של יתר הגלגלים?

- נדגים ונסביר את העיקרון: כל גלגל מחובר לגלגל שלידו באמצעות חריצים. על ידי סיבוב גלגל אחד מסתובבים יתר הגלגלים. גלגל שנפרד מהחיבור ליתר הגלגלים אינו שותף לתנועה, הוא אינו מסובב את שאר הגלגלים ואינו מסתובב כאשר הם מסתובבים.
- נאמר: נושא השיעור הוא אהבת ישראל בכיתה ובמשפחה. כיצד לדעתכם קשור עקרון גלגלי השיניים לאהבת ישראל? (נאזין לתשובות).

שלב א': החרם (מליאה)

- נספר את המקרה הבא:

נכנסתי לכיתה כמו בכל יום.
כמו בכל יום הנחתי את הילקוט על הכיסא.
כמו בכל יום חייכתי אל יוסי ושאלתי את רוני: "מה המצב?" הצעתי לאורי משקית המדגנים (קורנפלקס) שלי...
אבל משהו היום לא היה כמו בכל יום! יוסי עיקם את הפרצוף. רוני לא ענה והפנה לי את הגב ואורי התעלם ממני כאילו הייתי אוויר.
הרגשתי הרגשה איומה. לא הבנתי מדוע הם מתייחסים אליי כך.
המורה נכנס והתחיל השיעור. המורה הסביר ולימד והמחשבות שלי היו בעניין אחר לגמרי:
מה קרה?? מדוע??
בהפסקה יצאו כולם למגרש והתחלקו לקבוצות. אף קבוצה לא רצתה להכניס אותי אליה.
שאלתי את יואב שהיה ראש קבוצה: "למה אתה לא משתף אותי?" יואב משך בכתפיו וענה: "לא יודע". הוא הוציא מכיסו פתק מקומט ודחף לידי.
בפתק היה כתוב: כל הכיתה מחרימה את אבנר! (הגאוותן שחושב את עצמו... מי שידבר עם אבנר נעשה גם עליו חרם!)

- נשאל: מהו חרם? איך מרגיש ילד שעושים עליו חרם? איך מתנהג ילד שעושה את החרם? האם יש סיבה מוצדקת לחרם כיתתי?
- נאמר: מצוות אהבת ישראל היא מצווה שמקיימים אותה בכל גיל ובכל מקום. זו לא רק מצווה של מבוגרים. כשאנו ח"ו עושים חרם על חבר מהכיתה, גם אם נדמה לנו ש"מגיע לוי", אנחנו מבטלים מצווה חשובה. ה' מצפה מאתנו שנהאב זה את זה ולפחות שלא נשנא.
בדרך כלל "בחרם" יש מישהו "חזק" שנפגע מילד בכיתה וכדי להעניש אותו הוא מערב את כל התלמידים של הכיתה. יש ילדים "חלשים" שעושים מה שהתלמיד ה"חזק" אומר בלי לחשוב. הם פוגעים קשה בילד המוחרם סתם בגלל שאמרו להם. אין שום סיבה בעולם להחרים ילד מהכיתה. אם יש בעיה עם ילד מסוים צריך לפתור אותה בעזרת המחנך וכדומה.
- נאמר: בעיית החרם היא דוגמה למצב שאין בכיתה אהבת ישראל.
- נבקש מהתלמידים לתת דוגמות נוספות למצבים שאין אהבת ישראל בכיתה (נאזין לתשובות).

- נכתוב תשובות על הלוח: העלבות, חוסר שיתוף במשחק, חוסר שמירה על רכוש החבר, הצקות, חוסר עזרה בלימודים, חוסר רצון (מוטיבציה) להעביר חומר לימודי לילד נעדר ועוד.
- נמחיש בעזרת גלגל השיניים כיצד נראית כיתה שיש בה חרם על תלמיד, עלבונות, דחייה חברתית ועוד. נוציא גלגל אחד מהמשחק, נסובב את הגלגלים ונראה כי הגלגל המנותק מעקב את סיבוב יתר הגלגלים המחוברים אליו.
- נסביר שהכיתה כולה נפגעת. הכיתה נתקעת במקום ולא מתקדמת.
- נאמר: אהבת ישראל אמתית היא ההבנה שכל אחד מעם ישראל הוא גלגל שיניים בתוך מכונה גדולה. אם אנחנו ח"ו שונאים אדם מישראל, או קבוצה מעם ישראל, אנחנו משבשים את זרימת התנועה במכונה, המכונה נתקעת וכולם נפגעים מכך.

שלב ב': אהבת ישראל במשפחה (עבודה יחידנית)

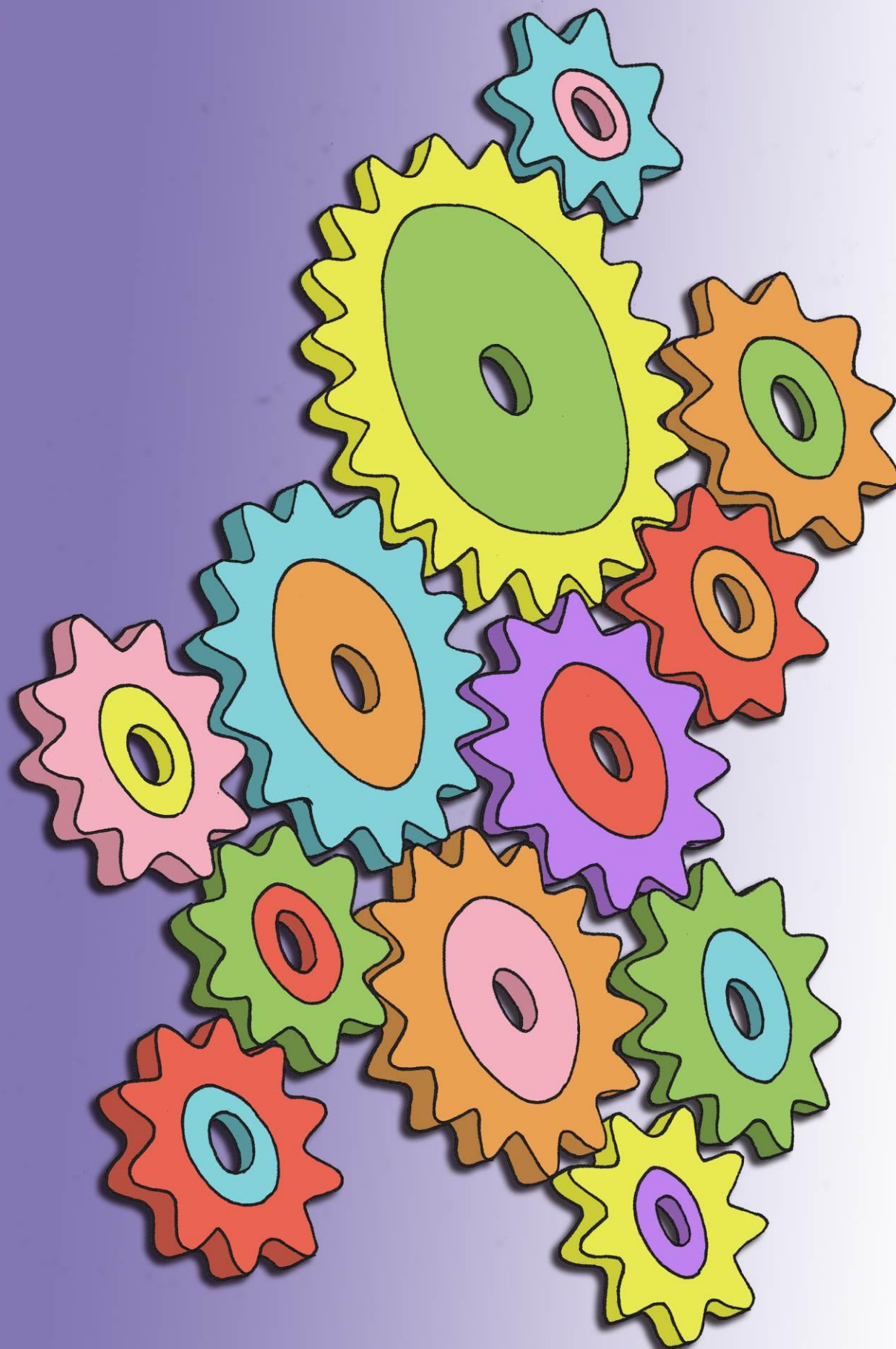
- נציג בפני הכיתה את תמונת "אהבת ישראל במשפחה" (נספח 2).
- נדון במצבים (סיטואציות) השונים המובאים בתמונה – מצבים שמזמינים ויתור, סבלנות ו"ראש גדול".
- נסביר כי במשפחה יש הזדמנות בכל רגע ורגע לקיים מצוות אהבת ישראל בויתור, בעזרה להורים או לאחים, בריבוי אהבה וכדומה.
- נבקש עוד דוגמות למצבים שבהם נדרשת אהבת ישראל במשפחה.
- נחלק לכל תלמיד דף "אני ומשפחתי" (נספח 3).
- נבקש למלא את המשימה הכתובה בדף.
- נבקש לשתף את הכיתה בדברים (בייחוד בקריאת המשפט הנכתב בגלגל השיניים).

סיכום: כולנו מחוברים (מליאה)

- נחלק לכל תלמיד גלגל שיניים מצולם על בריסטול (נספח 4).
- ננחה את התלמידים לגזור את הגלגל ולכתוב עליו את שמו.
- נבקש מהתלמידים להתחבר זה לזה באמצעות גלגלי השיניים.
- נחבר את גלגלי השיניים זה לזה ונדביק על קיר בסביבת הלמידה.
- ננסח יחד כרזה מתאימה לתלייה מעל גלגלי השיניים. רעיונות לכרזות: "יחד – כאיש אחד בלב אחד", "מתגלגלים באהבת ישראל", "כולנו מחוברים".

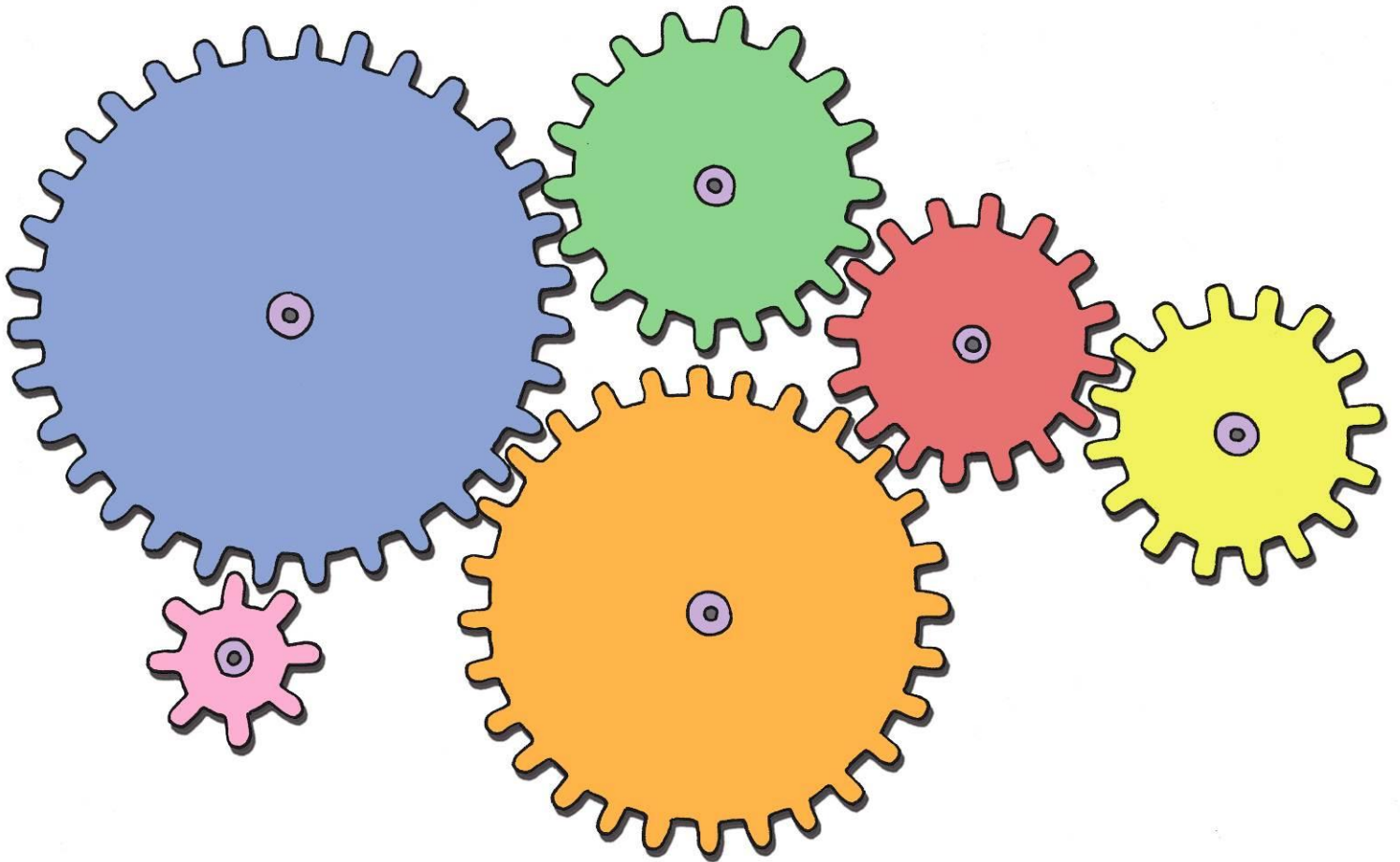

נספח 1: ציור של מכונת גלגלי שיניים

משימה: כתוב בתוך כל גלגל את שמות המשפחה: אבא, אימא, אתה ואחיך. הוסף או הסר גלגלי שיניים לפי הצורך.

ענה על השאלות הבאות:

- היכן מיקמת את עצמך ביחס לשאר בני המשפחה (למעלה, למטה, באמצע)?
- בין מי למי כתבת את שמך? התוכל להסביר מדוע?
- מי מבין הגלגלים במשפחה מציב לך אתגר גדול יותר בקיום מצוות "אהבת ישראל"? מדוע?
- האם במשפחתך תנועת הגלגלים זורמת?
 1. בדרך כלל
 2. תמיד
 3. לעתים רחוקות
- כיצד תוכל לתרום לכך שהמכונה לא תיתקע? כתוב את תשובתך בתוך גלגל השיניים על יד שמך.

